

[Statsministeren.]

også byerhvervenes investeringer i bygninger og udstyr.

Bruttonationalproduktet viser for andet år i træk en årlig stigningstakt på 5-6 pct. i faste priser.

Det private forbrug har i takt med den stigende beskæftigelse og produktion været i fortsat vækst, og samtidig har boliginvesteringerne ligget på et meget højt niveau.

Sideløbende med denne i sig selv tilfredsstillende udvikling har der imidlertid været forhold, der må give anledning til bekymring. Jeg tænker her på prisernes stærke drift opad og første halvårs betydelige underskud på betalingsbalancen.

Prisstigningstakten er taget til i 1973. En vigtig årsag hertil må søges i, at det internationale prisniveau under påvirkning af den kraftige internationale højkonjunktur er kommet i stærk bevægelse opad. Dette gælder priserne såvel for råvarer og brændsel som for fødevarer og andre færdigvarer. Den valutakurspolitik, der har været ført her i landet i det sidste år — og hvis gennemførelse er blevet lettet gennem deltagelsen i EFs valutasamarbejde — har medvirket til at dæmpe disse udefra kommende prisstigninger. En del af de hjemlige prisstigninger kan henføres til opgangen i import- og eksportpriserne. Det er kun i ringe grad EF-tilslutningen, der er årsag. De danske hjemmemarkedspriser for fødevarer lå allerede inden tilslutningen til EF højere end eksportpriserne.

Også indenlandske indkomststigninger har bidraget til opgangen i prisniveauet. Et foruroligende træk i udviklingen er, at der i kraft af prisstigningerne er sat en proces i gang, der må befrygtes også i den kommende tid at ville drive det danske pris- og indkomstniveau i vejret i et hurtigere tempo end i de senere år. Erfaringerne viser, at en sådan stadig opgang i priser og indtægter i det lange løb overvejende er til glæde for

ejerne af fast ejendom, som kan indhøste betydelige kapitalgevinster. Den gør det også vanskeligere at nå frem til en forbedring af betalingsbalancen, som er et vigtigt mål for den økonomiske politik.

Der har i første halvår i år været et underskud på den løbende betalingsbalance på 2,2 milliarder kr. Det var ventet, at der navnlig i denne periode ville blive tale om en betydelig forværring på grund af bortfaldet af den midlertidige importafgift. Også den stærke investeringsopgang i erhvervene har virket i samme retning. Arbejdskonflikten gav en forbigående formindskelse af industrieksporten, og de høje importpriser har direkte fordyret importen. De har også fremskyndet indkøb med det formål at undgå en senere prisforhøjelse.

Disse forhold har utvivlsomt medvirket til, at underskuddet på betalingsbalancen er blevet særlig højt i første halvår. Den økonomiske oversigt anslår underskuddet for året som helhed til 3,5 milliarder kr. og regner med et underskud af tilsvarende størrelse for 1974.

Det er regeringens opfattelse, at denne udvikling ikke er acceptabel. Et fortsat underskud af denne størrelse rummer uundgåeligt en risiko for, at den fulde beskæftigelse ikke kan opretholdes, og dette gælder ikke mindst under de urolige internationale valutaforhold. Hertil kommer, at eksporterhvervenes gunstige afsætningsvilkår ikke fuldt ud kan udnyttes til en forbedring af betalingsbalancen, fordi efterspørgselspresset i den indre økonomi er for stærkt.

Det må derfor være en hovedlinje i den økonomiske politik at tilvejebringe den arbejdskraft og produktionskapacitet, der er påkrævet for en bedre udnyttelse af eksportmulighederne. På en socialt forsvarlig måde må vi holde igen på stigningen i det private og offentlige forbrug, i investeringerne i offentlige institutioner og boligbyggeri og i ikke nødvendige private investerin-